

BİR KİTAP

BİR BİLİM ADAMININ ROMANI

Bir Bilim Adamının Romani

Oğuz ATAY/ İletişim Yayınları

Bütün Eserler 5/ 2. Baskı

İstanbul 1987

254 s. 710.500. TL.

A. KAHRAMAN

"Tutunamayanlar" adlı eseriyle, 1970 yılında TRT Roman ödülünü kazanan İnşaat Mühendisi Oğuz Atay, ilk baskısı 1975 yılında Bilgi Yayınları'nca yapılmış olan bu kitabında, İTÜ İnşaat Fakültesi öğretim üyelerinden Mustafa İnan'ın yaşam öyküsünü anlatmaktadır.

Değer yargılarının alt üst edildiği, üniversitemizin yozlaşması için gerekli tüm önlemlerin alındığı bir ortamda Mustafa İnan Hocamız, bilim dünyamızın üzerinde pınl, pırl parlamaya devam ediyor.

Dostum Doç Dr. Halûk Tosun'un önerisine uyarak, sözü kitaba önsöz yazmış olan değerli bilim adamı Cahit Arfa bırakırken, tüm okurlara, dolu dolu ve onurlu bir yaşam öyküsü olan bu kitabı okumalarını sağlık veririm.

"Mustafa İnan en beğendiğim, güvendiğim ve sevdiğim arkadaşım. 1967 yazında öldü. O'nun ardından çok saydığım bir fizikçimiz olan Cavit Erginsoy genç denebilecek bir yaşta öldü. O sıralarda, Kazancakis'in Zorba'sında anlattığı ve bir bakıma ölenle ölünmez deyimimizle özetlenebilecek bir kişilik kavramının etkisi altındaydım ve kendimi o kişiliğe göre programlamaya çalışıyordum. Bu ölümler, gerek bende gerekse içinde bulunduğum çevrede derin acılar yarattı. Bu acıları, sözünü ettiğim kendi kendimi programlama çabaları ile bağdaştırmaya, uğraştığım sırada, hatırladığıma göre Erdal İnönü'nün, Mustafa İnan ve Cavit Erginsoy'un yaşam öykülerini TÜBİTAK'ın desteği ile romanlaştırarak yayınlama önerisi ile karşılaştım. Bu öneriye sözünü ettiğim programlanma çerçevesinde şu görüşle katıldım:

Benimsemiğim temel bir doğal yasaya göre, doğadaki bireyler karşılıklı etkileşmelerinde kendi iç örgütlenmelerini korumak yönünde güçlü bir direniş içindedirler. Bu arada

insanlar da bu direniş ögesi ile mutluluklarını sınırsızlık, ölümsüzlük duygularında ararlar. Maddesel anlamda ölümsüz olabileceklerine kendilerini inandıramadıkları içinde kimileri çocuklarına kendilerinin devamı gözü ile bakmak, kimileri de toplumda bırakacaklarını umdukları anılarla bir ölümsüzlük ve mutluluk duygusuna bir bakıma erişebilirler. Gerek Mustâfa İnan'ın gerekse Cavit Erginsoy'un yaşamları sırasında bu ikinci tür mutluluklara erişebildiklerini sanıyorum. Diğer taraftan toplumlarda gerek maddesel gerekse yukarıda sözünü ettiğim anlamdaki mutlulukların yaygınlaşmasında, bırakacakları anılar umudu ile mutlu olabilen bilim adamlarının temel katkıları aşikardır kanısındayım. Buna göre, böyle kişilerin iç mücadelelerinin yayınlanması o umutların boşa çıkmayacağını göstermek ve bir sonraki nesillere o iç mücadelenin nelere olabileceklerine örnek vermek bakımından çok yararlı olabileceği görüşündeydim. Köşe dönme hissini çok yaygın olduğu bu günlerde daha da ısrarla aynı görüşteyim.

Toplumumuzun bilimsel düzeyini yükseltmek ve gelecek nesillere de mutluluklarını, bilimsel anılar bırakmakta arayan inşalarımızın çoğalmasını sağlamak TÜBİTAK'ın başlıca yasal görevi idi. O zamanki TÜBİTAK bilim kurulu Erdal İnönü'nü bu önerisini benimsedi.

Ancak aradan yıllar geçtiği halde anlatmaya çalıştığım bu hususları bir yaşam romanında canlandırarak bir yazar bulunamadı. Bu işi üstlenecek yazarın bilimsel coşku hakkında en azından bir sezgiye sahip olması gerekiyor. Nihayet Mustafa İnan'ın bir öğrencisi olan ve dolayısı ile Mustafa İnan'ın bilim sahasında bir eğitimden geçmiş olan Oğuz Atay bu işi kabullendi. Kendisine, toplum koşullarımızın, Mustafa İnan'ın iç örgütüne yansımalarının oluşturduğu gerilimleri çoğu kez yenmekle beraber bazan da doğal olarak yenik düşebildiğini ve duyduğunu sandığım mutluluk ve acılarını anladığım ve becerebildiğim kadarı ile ilettim.

Mustafa İnan'ın doğuştan olacak doğrudan doğruya algılanamayan şeyleri sezebilme hususunda olağanüstü bir zekası ve bence maalesef, olağanüstü bir hafızası vardı. Bunların ötesinde de mükemmel bir insandı. Oğuz Atay, Mustafa İnan'ı başkalarından da dinledi ve sonuç bu elinizdeki yaşam öyküsü oldu. Şunu da itiraf etmeliyim ki bu sonucun düşlediğim sonuca tam tamına uyduğunu sanmıyorum. Ama ne yapalım ki hayalimiz hiçbir zaman tam olarak gerçekleşmiyor. Yine ne yapalım ki, Tutunamayanlar'ın yazarı da hepimiz gibi yukarıda sözünü ettiğim mutluluklara erişebilen bir insan olarak toplum koşullarına arada bir yenik düşmüş olacaktır. O'nu bunun için çok sevdim."